

● Чим нова поліція відрізняється від старої міліції? Читайте на стор. **3**

● Гадяччани вклали свої депозити у бізнес землячки. І отримали знижку на її продукцію.

Читайте на стор. **4**

● Усі хвороби – від нервів. Страхи, переживання й неправильна поведінка провокують захворювання. Які саме – Читайте на стор. **5**

Що будували німці під Полтавою в умовах суворої секретності

Широко відомий факт, що 1 червня 1942 року в Полтаві побував Гітлер. Про мету відвідування фюрером окупованого міста на Ворсклі, де тоді дислокувався штаб групи армій «Південь» та 6-ї армії генерал-лейтенанта Паулюса, написано багато. Гітлер у Полтаві провів нараду з вищими чинами своєї армії перед літнім наступом на Східному фронті. Зокрема на Сталінград. Але значно менше знають про перший приліт глави Рейха до нашого міста 3 грудня 1941 року. Увечері того зимового дня фюрер зустрівся в Полтаві з новим командувачем групи армій «Південь» генерал-фельдмаршалом Вальтером фон Рейхенау і його попередником – відправленим у відставку 66-річним фельдмаршалом Рудольфом фон Рундштеттом. І ось напередодні 73-річчя звільнення обласного центру від фашистських загарбників у місті знову заговорили про відвідини фюрером Полтави. Але вже в іншому контексті. І пов'язане це з однією з багатьох таємниць третього Рейху, що не розкриті й досі.

Що будували німці під Полтавою в умовах суворої секретності?

Читайте на стор. **7**

Усе, як на долоні

ПАНОРАМА

ПОЛТАВЩИНИ

№2 жовтень 2016 року

www.panoram.com.ua

ХОЧЕТЕ ПЕРШИМИ ДІЗНАВАТИСЯ НАЙСВІЖІШІ, НАЙАКТУАЛЬНІШІ НОВИНИ ПРЯМО ВДОМА?

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ОБЛАСНУ НЕЗАЛЕЖНУ ГАЗЕТУ «ПАНОРАМА ПОЛТАВЩИНИ» НА НАСТУПНИЙ 2017 РІК!

З 1 січня 2017 року газета «Панорама» виходитиме щотижня на **12 стор.** з докладною програмою ТБ і поширюватиметься за передплатою та електронною розсилкою.

Передплатна ціна – 10 грн на місяць, на рік – ще дешевше – 100 грн.

Це найнижча ціна серед усіх обласних видань. Дешевше не буває!

Індекс річної передплати – 97858 Індекс помісячної передплати – 97857

Передплатити газету можна у листоноші або в найближчому відділенні поштового зв'язку.

Щоб оформити електронну розсилку «Панорами» та щотижня отримувати електронну версію газети на свій e-mail **ще до того, як вона надійде в друкарню**, надішліть замовлення на e-mail: panorama.pl.ltd@gmail.com

Вартість розсилки – 5 грн/міс.

Скористайтеся цією вигідною пропозицією, передплатіть «Панораму» та читайте найсвіжіші, найактуальніші новини, журналістські розслідування, поради і консультації фахівців, добірку гумору, сканворд та ще іншу цікаву й корисну інформацію.

GROSSDORF

агрохімічна компанія

+38(0472) 32-25-48, 067-441-25-45

www.grossdorf.com

Рідкі азотні добрива

КАС, ЄвроКАС, Аміак

Виробництво та постачання
мінеральних добрив
Комплексні агрохімічні послуги
по зберіганню, транспортуванню і внесенню

ЧОМУ ЗЕМЕЛЬНІ РЕЙДЕРИ НА ПОЛТАВЩИНІ ПОЧУВАЮТЬСЯ БЕЗКАРНИМИ

Упродовж тисячоліть земля вважалася найбільшим багатством. Землероби ласкаво називали її своєю годувальницею. Хоча нерідко клаптик землі ставав приводом до тривалої ворожнечі й навіть братовбивства.

Схоже, що сучасні люди мало змінилися й у бажанні будь-що заволодіти земельною ділянкою забувають про норми моралі та людяності. Більше того, сьогодні існує чимало «апробованих» схем рейдерського заволодіння землею – від банального свавілля, переманювання орендодавців, неправомірних судових рішень, видуманих кредиторських заборгованостей, підроблення документів до використання реєстраторами фіктивних даних. Та якими б витонченими й безвідмовними ці махінації не були, це ніскільки не применшує цинізму злочину.

Чимало подібних фактів і на Полтавщині. Але правоохоронці реагують на скарги громадян доволі мляво або, що ще гірше, стають на бік злочинців. Чому ж земельні рейдери відчувають себе безкарними?

Читайте про це на стор. **6**

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

Ми – не олігархи,
а журналісти

Коли вийшов перший номер «Панорами Полтавщини» і ми розносили його по офісах та роздавали на вулицях, часто доводилося чути: «А хто створив газету? Хто фінансує?». Ми відповідали, що колектив редакції – це журналісти-професіонали, які об'єдналися, аби нормально працювати та доносити до читачів об'єктивну й достовірну інформацію. Однак люди не вірили.

Прикро, що в суспільстві, яке декларує демократію та свободу слова, засоби масової інформації виникають переважно напередодні виборів – аби задурити людям голови та возвеличити політичну партію чи олігарха, аби цей проєкт фінансують.

Не буду заперечувати: нерідко з інтересом читаю подібні видання (незважаючи на непрофесійний виклад матеріалу та купу мовних помилок). Бо, на жаль, лише такі виборчо-рекламні видання, на відміну від комунальних, провладних газет, розвінчують посадовців-корупціонерів та інформують про кричущі факти, які представники влади старанно приховують від громадськості. Разом з тим ці «незалежні» газетки замовчують, як наживали статки й порушували закон самі «громадські діячі» – їхні засновники. Єдина мета таких ЗМІ – очорнити, облили брудом конкурентів на майбутніх виборах.

Найгірше, що люди звикли до подібного стану речей і навіть не уявляють, що може бути інакше. Ми хочемо довести, що об'єктивна й незалежна журналістика все ж може існувати в українському суспільстві й навіть у межах нашої області. Вам набридло читати брехливі та замовні статті? Нам теж набридло – їх писати.

Виникає природне запитання: хто такі «ми»? Почну з себе. Маю за плечима майже 25 років роботи у полтавських та всеукраїнських виданнях, чотири останні роки працювала заступником редактора обласної газети «Полтавська думка».

Її заснував відомий журналіст і правозахисник, колишній народний депутат Олександр Кулик. Безстрашний борець з корупцією, міліцейсько-прокурорським свавіллям, Олександр Васильович проводив журналістські розслідування та писав сміливі викривальні статті, які знаходили широкий резонанс у суспільстві. Завдяки цьому сонням полтавців удалося утерти порушені права, добитися справедливості, уникнути покарання за злочини, яких вони не скоювали. Багатьох випускали на свободу одразу після судового засідання, на якому виступав Олександр Кулик!

Проте навіть така мужня людина виявилася безсилою в боротьбі зі страшною й невилковою хворобою, спровокованою, можливо, життям «на межі», постійним напруженням фізичних і душевних сил...

Коли у січні цього року О. Кулик захворів, мені довелося очолити редакцію. Словна відчула, яке титаничне навантаження звалило на себе наш редактор, виконуючи всю основну роботу з випуску газети та ще купу буденних, часом непомітних справ. Мені не соромно за майже півроку діяльності, бо не лише видавала газету, а ще й знайшла додаткове фінансування, аби «Полтавська думка» виходила в кольорі – про це Олександр Васильович давно мріяв.

На жаль, згодом до керівництва «Полтавської думки» прийшли люди, далекі від журналістики. Лише один приклад. Президент Полтавського обласного медіа-клубу Людмила Кучеренко запропонувала «Полтавській думці» опублікувати її проблемну статтю. Здавалося б, коли газеті бракує гострих, викривальних матеріалів самого Кулика, то не менш професійне журналістське розслідування колеги – просто знахідка! Натомість нове керівництво газети висунуло Людмилі умову: опублікуємо, якщо заплатиш 5 тис. грн. За що? За оприлюднення злочинних дій керівництва підприємства, що отруєно довілля? За висвітлення людських страждань та поневірянь?

Як на мене, видання, що вважає отримання зиску важливішим, ніж поширення правди, утвердження соціальної справедливості, законності і порядку, не має жодного шансу на майбутнє.

Мені недвозначно натякнули, що маю написати заяву на звільнення. Залишившись у зрілому віці без роботи, постала перед вибором: йти працювати в комунальне видання й замовчувати важливі для суспільства факти чи податися в «незалежне» – критикувати владу та вихвалити засновника. Не хотілося ні того, ні другого. Більше того, в якійсь момент зрозуміла, що вже не зможу кривити душею. Нехай мої журналістські досягнення значно скромніші за здобутки О.Кулика, та все ж мені знайомі відчуття задоволення й радості від того, що та чи інша публікація (яка часом народжується у важких муках) допомогла відстояти справедливість – чи конкретній людині, чи територіальній громаді в цілому.

Так виник задум створити цю газету. Мене підтримали колеги – відомі в Полтаві журналісти, професіонали, з якими пліч-о-пліч працювала в різних виданнях. Їхні статті ви знайдете на сторінках цього та наступних номерів. І те, що «Панорама Полтавщини» об'єднує навколо себе кращих з кращих полтавських медіа, додає впевненості, що газета стане майданчиком справжньої, професійної журналістики, й це належним чином оцінять читачі.

Що ж до фінансування, то відкрию маленький секрет. Левову частину бюджету редакції складають гроші, отримані від передплати. Тобто газету фінансують прості люди – її читачі! Зі сплачених на пошту коштів за передплату частина залишається в «Укрпошті» (це плата за регулярну доставку преси), а частина перераховується на рахунок редакції. Комунальним виданням доплачує ще й засновник – орган місцевої влади. Але це йде вже як преміальне «масло» до основного «хліба».

Тож користуючись нагодою, прошу вас, шановні читачі, передплатити «Панораму Полтавщини» й таким чином інвестувати в розвиток незалежної полтавської преси. Розуміємо, як зараз складно виживати простим людям, тож вказали помірну ціну на передплату – 100 грн на рік. Ми ж готові отримувати символічні зарплати, аби лише мати змогу займатися роботою, яку любимо й добре знаємо. Обіцяємо, що докладемо всіх зусиль, аби «Панорама Полтавщини» була змістовною, правдивою, цікавою й корисною для вас.

Зінаїда МАТЯШОВА, редакторка «Панорами Полтавщини».

Буденна справа:
ПРИСЯГНУТИ Й ПЕРЕБІГТИ

НОТАТКИ ЗРАДОФІЛА

Недавно я довідався, що німецькою «державна зрада» – «Hochverrat». Якщо в зворотному напрямку, на українську, то дослівно – «висока зрада», «велика зрада». Найбільша зрада з-поміж інших різновидів: подружньої, дружньої і т. д.

Мене це здивувало. Може, через буденність цього явища у нас? Особливо під час резекції Криму.

До цього часу в очах стоїть мордатий полковник, який задоволено спалює (на камеру) український паспорт. Учинив найвищу зраду, так би мовити, з радістю.

Ця, може, й приватна справа полковника викликала в мене огиду. А саме – через думку, як ця облампасена амеба добивалася відзнак і звань. Для війська, яке 23 роки ні з ким не воювало, це була бюрократично-корупційна інтрига, наповнена лакузтвом, приниженням і «подношеннями» різної величини.

Втім, гадаю, полковник приниження не відчував. Для цього треба мати почуття гідності і честі.

Можливо, через те, що в нас тривалий час не було власної держави, ми не навчилися цінувати переваги державності над недержавною формою існування. Власне, держава – це інструмент, засіб виживання, структурована форма самозбереження і самозахисту народу. Якби в новітній історії у нас була держава, то деякі трагічні події могло просто не відбутися. Зокрема, голодоморів 20-го століття.

До речі, голодно було минулого століття не тільки в Україні. Німеччина, яка вийшла з Першої світової війни виснаженою й обтяженою величезною контрбуцією, не допустила масового вимирання своїх найбільш бідніших громадян. Організувалися тимчасові прихистки, роздачі благодійних обідів... І це за тих обставин, що морський флот Великої Британії блокував німецькі порти, перешкоджаючи постачанню продовольства.

Так, жили не жарно. «Еле-еле душа в теле». Але мільйонами, як у нас, не вмирили.

Щось подібне повторилося й після Другої світової війни.

У нас у 1946-1947 рр. був голод, який, за різними оцінками, забрав 1-1,5 мільйона життів. А в переможній Німеччині – не було. Якщо й мерли німці, то у нас, у полоні. Ви не звернули увагу на дати смерті німецьких воєнків, похованих на полтавському цвинтарі? Переважно 1946-ий, 1947-ий роки...

З випадкового читання. Приблизно в 60-х роках минулого ст. вчитав у журналі «Советский Союз» (було таке глянцево, парадно-пропагандистське видання), що 1946 року СРСР у вигляді братньої допомоги поставив у Чехословаччину 100 000 пудів збіжжя. (Боюся помилитися щодо точності цифри, перевірити можливості немає, втім, обсяг допомоги мене тоді вразив). Варто згадати, що Чехословаччина під час війни постраждала найменше й практично не зазнала руйнацій. А Україна лежала у згарищах, руїнах, людість тулилася по землянках. І те, що українці виростили на переораних бомбами й снарядами полях, пішло на «братню допомогу». Щедрими дарами Йосип Сталін заманював сусідні народи в соціалістичний табір.

Тяглість історичної пам'яті безпосередньо залежить від державності. У бездержавного народу відсутнє уявлення про причинно-наслідковий історичний зв'язок.

При аналізі причин Голодомору 1932-1933 рр. чомусь глибоше розкуркулення і колективізації «не копають». А корінь причина визріла раніше: в 20-30-их роках минулого століття, коли Україна прогнала у визвольній війні. Молода держава не змогла відбитися від зовнішнього ворога – більшовицької Московії і внутрішніх колаборантів, їх теж не бракувало.

Ідея державності ще не встигла укорінитися в масовій свідомості. До неї ставилися з погляду нагальної економічної чи побутової вигоди. Часто долі рядових учасників буремних подій склалися зигзагоподібно. Приміром, чоловіка мобілізували до Червоної армії. З неї він дезертирував і ховався в лісі. Потім пристав до якогось отамана, що, так би мовити, контролював цю місцевість. Коли

проходило військо УНР (петлюрівці), перебіг до них. Там було більше порядку і краще постачання. Коли підрозділ УНР потерпів поразку від махновців, здався в полон і майже зразу присягнув батькові. До речі, хто забув, – ідеологічному бездержавникові.

Коли війна вщухла, колишні червоноармійці (потай – петлюрівці й махновці) повернулися в рідні села. Скучили за землею. Набридли воювати. Неабияку роль відіграло більшовицьке «обольщення»: «Землю – крест'янам!» Здавалося, є надія – і більше нічого не треба. Проживемо...

Не прожили. Бо інструмент, гарантія того, що завтра землю не відберуть, тобто – державна влада, залишився в чужих руках. Московських.

В одній із статей я вже ставив це запитання: цікаво, скільки червоноармійців-селюків, які допомагали встановлювати Радянську владу в Україні, загинуло під час Голодомору? Точної, науково вивірної статистики немає. А питання цілком логічне: молоді 20-30-річні червоноармійці на час державного пограбування українського села досягли зрілого віку. І багатьох з них вбила в мирний час влада, яку вони допомагали встановлювати. Чужа влада.

Прикметно, що й у наш час від так званої «простоти людини» можна почути мотивації, зумовлені історичним безпам'ятством і прагненням моментальної побутової зручності.

Запам'ятався фрагмент з телерепортажу.

Початок 90-х рр. минулого ст. Журналістка допитується в людей, як вони ставляться до виокремлення України в самостійну державу, до кордонів... Галаслива, дебелинька жінка була категорично проти: «Як, отут буде границя? А в мене дочка вийшла заміж у село за 12 км. Воно на російському боці. Так що: мені щоразу, щоб провідати дочку, треба якісь папери оформляти? Щоб перейти кордон. Навіщо воно нужно?! Жили б ото, як жили!»

Вона була проти кордонів і окремих держав. Бо так їй зручніше. Таку простою «народного мислення» дуже полюбили московська пропаганда. Вона підхоплює подібні епізоди і невтомою їх тиражує.

Тему «одного народу» я розвивати не хочу. Тільки зауважу (про всякий випадок), що кордони в сучасному світі не ізолюють держави одну від одної, а регулюють стосунки між ними.

Та закликати в свою країну чужу державу, апелювати до її глави (власне, якщо вдуматися, логіка блідська, продажна: прийдіть сюди й зробіть нам харашо) – це вже державна зрада. Це якесь зворуділля, агресивна форма патерналізму. Схоже на бунт раба, який хоче зрадити хазяїну.

Рабу не вміщується в голові, що «харашо» можна зробити на своїй землі. Але для цього треба стати громадянином і виборювати свої права, а потім, як результат, мати від цього якісь вигоди.

Ніколи ще в українській історії наведення на «землю руську» чужинців (половців, татар, московитів, поляків) добром для українського народу не закінчувалося. Зазирніть у «Слово про полк Ігорів», «Захар Беркут» Івана Франка...

Зазвичай їх «наводили» зрадники, які прагнули влади в рідній землі, але самотужки утримати її не могли. Коли приходили чужинці, з них, колаборантів, набиралася окупаційна влада. Окупація – це не обов'язково військової гарнізоні іноземної держави. Досить тих, хто за високе владне становище буде пригнічувати і нищити підлеглий народ. Вони

забезпечать чужі впливи і покірність населення за зовнішню підтримку. Бо розуміють: самостійно при владі вони не втримаються. Ось такий вимальовується морально-політичний тандем: агресора і зрадника.

Прикметно, що найстійкішими, найживучішими в відомій історії виявлялися держави, підліпні структури, навіть кримінальні утворення, в яких безжалюбно винищували зрадників або очищалися від них в жорстокий адміністративний спосіб. Варто згадати незнищиму сіцилійську мафію, немилосердною до зрадників була УПА. Приклад масового винищення, навіть за найменшої підозри в «невірності», подавав Радянський Союз з його карально-репресивними органами: ВЧК – НКВД – МГБ – КГБ і т. д.

Навіть у, здається, світочі демократії США під час Другої світової війни етнічних японців запакували в концтабори, а над американцями німецького походження ФБР установило пильний нагляд.

З початком холодної війни Сполучені Штати так само рішуче, не озираючись на демократичні процедури, очищали свій адміністративний апарат від агентів комуністичного впливу. Цей процес мав гучну назву «Полювання на відьом» і проводився згідно з законом, ініціатором якого був сенатор Джозеф Маккарті.

У нас звинувачень у державній зраді не бояться. Вона часто сприймається як така собі «битовушка», «право на особистий погляд». «Ну, перебіг туди, де краще платять, то й що?»

Напевне, таке ставлення до зради-цтва сформувалося внаслідок м'якості й розпливчатості законів і необов'язковості їх виконання. Помітили, за роки Незалежності у нас не покараний жодний крупний казнокрад чи хабарник, не затриманий жодний зрадник. Як кажуть, «на худой кінець» вони благополучно отримують прихисток в РФ.

Викривальний галас у ЗМІ за форму покарання не вважаю.

Безумовно, все це згубно впливає на державу як структуру, організацію.

Можливо, така безбоязність у зрадничтві зумовлена й тим, що в нас немає смертної кари. Навіть за найстрашніші злочини, в тому числі й за «Hochverrat». Опинившись перед злочинною спокуюсо, потенційний колаборант, може, й замислився б: «А якщо попадусь?..»

У нинішніх умовах він може собі відповісти: «Ну й що? Посадять. Посиджу. А потім прийдуть «наші» й звільнять...»

Як говорила адвокатеса з бульбоджою щелепою Тетяна Монтян на прикордонному пункті пропуску: «Приїде Росія і вас всіх повесить на телеграфних столбах, а я буду очень рада...»

За умов нашої молоді і неусталеної демократії здається, що між опозиційністю до влади і державною зрадою грань досить нечітка. Це не так. Опозиціонер бореться зі зловживаннями і профнепридатністю влади в межах своєї держави і її законів, а зрадник видає державні таємниці й апелює до ворога, щоб той прийшов і навіс тут, у нас, порядок на свій розсуд.

Павло СТОРОЖЕНКО.

P.S. Невеличке узагальнення. За останні півтора століття українські етнічні землі змаліли на третину, а кількість народонаселення скоротилася вдвічі. Найбільший втрат український народ зазнав у межах Російської імперії. З цього можна зробити логічний висновок: подальше перебування в межах Московської державності не сумісне з існуванням українського народу.

Сідали рядком, балакали ладком...

Нафтогазовий комплекс Полтавщини – один з найпотужніших в Україні. На території області нині видобувають майже 40% природного газу, 12% нафти та 53% газового конденсату. Протягом наступних п'яти років кількість свердловин хочуть збільшити ще до 300. Здавалось би, такий потенціал має матеріалізуватись у безбідне життя для тутешніх краян, котрі буквально топчуться по покладах нафти та газу. Але нафтогазові підприємства не лише не діляться з територіальними громадами своїми надприбутками, але й завдають руйнівної шкоди екології та інфраструктурі краю, залишаючи після себе геть занепащену землю, розбиті дороги та озера технічної нафти, яка всмоктується у землю і отруєє підземні води тощо. До переліку цих неприємностей додаються й жахливі наслідки непоодиноких аварій на промислах. Після ліквідації яких випалени та залиті нафтопродуктами землі вже не можна відновити до родючого стану.

Кому – вершки, а кому – корінці...

Сьогодні видобуток вуглеводнів на Полтавщині ведуть 17 підприємств. Переважно приватної форми власності. Зокрема, з іноземним капіталом. І майже на кожній сесії Полтавської облради депутати розглядають питання погодження дозволів на розробку нових родовищ. Правда, останнім часом депутати доволі скептично ставляться до доцільності буріння нових «дірок» у родючих полтавських чорноземах. Не в останню чергу до цього їх змушують протести полтавців.

Люди виступають не проти розробки родовищ, а проти того, що видобувні компанії поведуться, наче тимчасові прибульці. Так, у Гадячі жителі виходили на акцію протесту під назвою «Стоп фура!», вимагаючи припинити курсування райцентром вагозовів, якими перевозять нафту та газоконденсат. Попри відповідну заборону, водії вантажовок замість об'їзної дороги мчать центральними вулицями райцентру. А в с. Сенча Лохвицького району, де на території сільради працюють понад 70 (!) свердловин, місцеві жителі ініціювали проведення сільського віче. На ньому нарікали на непридатну для вживання питну воду, в яку, на переконання людей, через недбалість та непрофесіоналізм буровиків потрапили солярка та буровий розчин. Тож тепер у селі п'ють привозну воду і вимагають оголосити сільраду територією екологічного лиха...

До демонстрації характеру депутатів облради змусила й торішня постановка Кабміну, яка передбачає видачу дозволу на користування надрами без обов'язкового погодження відомчої обласної ради. Якщо облрада з якихось причин не розгляне упродовж двох тижнів звернення про надання дозволу на користування надрами, почне діяти принцип так званої «мовчазної згоди», й компанія або підприємство, яке звернулося за погодженням, отримає дозвіл автоматично.

«Ми тільки намагаємося щось систематизувати, а нас знову рубають... Найгірше, що страждають прості люди. Йдеться про відновлення інфраструктури територій, на яких ведеться видобуток корисних копалин, а також

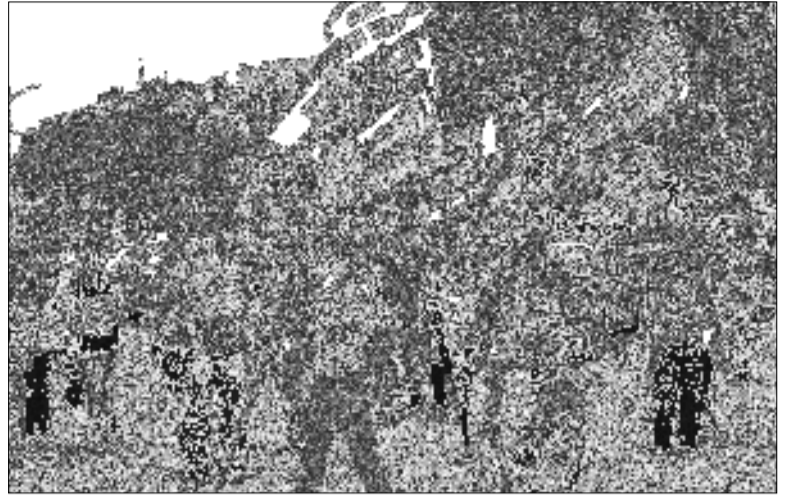
охорону довкілля...», – заявив перший заступник голови Полтавської облради Євген Холод на черговій сесії 4 березня 2016 року. Саме тоді депутати відмовилися надати Державній службі геології та надр України погодження на отримання підприємствами спеціальних дозволів на геологічне вивчення та дослідно-промислового розробку з подальшим видобуванням нафти і газу в регіоні. Доки не буде запущений механізм відрахувань до бюджету області 5-10% рентної плати.

Відтоді, як говориться, в облраді «пішло-поїхало»: депутати майже одноголосно на сесіях відмовлялися погоджувати дозволи на розробку родовищ та видобуток вуглеводнів на Полтавщині, вимагаючи від видобувних компаній 5-10% відрахувань рентних платежів до бюджету області.

Круглий стіл із гострими кутами

Депутатський бойкот викликав занепокоєння у столиці. 30 серпня 2016 року у Полтаві з ініціативи ПАТ «Укргазвидобування» провели засідання круглого столу, за яким зустрілися представники полтавської громади, керівництва області, народні депутати, представники Асоціації газовидобувних компаній, Американської торговельної палати, незалежні експерти, представники ЗМІ тощо.

Дискусії, які тривали за цим столом єднання, засвідчили, наскільки далекі інтереси видобувних компаній, що роками викачують з надр Полтавщини нафту і газ, й місцевих територіальних громад. Представники громад нага-

Полтавці протестують проти методу гідророзриву, який використовують добувні компанії. Фото автора.

дували про свої вимоги: відрахування компаніями з рентних платежів 5-10% на розвиток районів, де добувають нафту й газ. А столичні гості наголошували на необхідності припинення депутатської блокади й стверджували: видобуток вуглеводнів є неогочинним благом для регіону, адже завдяки діяльності видобувних компаній роботу та пристойну зарплату мають майже шість тисяч полтавців.

«Сторони дійшли висновку, що кожен з присутніх підтримує ініціативу щодо збільшення видобутку нафти та газу, бо енергетична незалежність – це важлива артерія українського організму, – підсумував результати перемовин т.в.о. керівника Державної служби геології та надр Микола Бояркін. – Але відкритим залишилось екологічне питання та погодження заявок від видобувних компаній... Держгеонадра підтримує вимоги громад щодо дотримання культури надкористування. Це справді проблема, але мова ультивиматуму – це шлях в нікуди».

Голова Полтавської облради Олександр Біленький не брав участі у засіданні круглого столу. Але прес-

служба облради розповсюдила його заяву щодо зустрічі:

«Ми одностайні у рішенні – газ, який видобувається на Полтавщині, повинен іти для потреб України. Ні я, ні колеги по обласній раді не протидіємо розвитку галузі. Однак ті умови, за яких деякі підприємства хочуть отримати дозволи, неприпустимі.

Вмовляння, тиск авторитетних спікерів, які постійно міняються, політичний патронаж, погрози «газовим колапсом» для полтавців – і жодного бажання діалогу. Це не ті методи, якими можна переконати. Обласна рада відстоювала і буде відстоювати інтереси усієї громади області...» (подано зі скороченнями – Авт.).

Схоже, що круглий стіл не виправдав сподівань його організаторів, адже на сесії Полтавської обласної ради 29 вересня депутати знову проголосували проти надання ТОВ «Арабський Енергетичний Альянс ЮЕІ» спеціального дозволу на видобування вуглеводнів на території Лохвицького району.

Олександр БРУСЕНСЬКИЙ.

Що робити, коли зверху ллється гаряча вода, а відповідні служби «морозяться»?

Коли на стелі ванної з'явилася жовтувата мокра пляма, сприйняла це спокійно – сусіди зверху заливають насдесь раз на півроку. Зазвичай після того, як ліквідуємо наслідки попереднього затоплення.

Та пляма невпинно збільшувалася й за кілька днів виповзла в туалеті, а у ванній зі стелі вже капала гаряча вода. Часті візити на горішній поверх були марними – двері ніхто не відчиняв. Обізнані сусіди розповіли, що господар квартири постійно вдома й виходить хіба що похмелитись. А двері відчиняти боїться – за борги йому вже відрізали світло, перекирили газ...

Телефоную в абонентську службу ОП «Полтававодоканал», там пояснюють, що можуть хіба що надіслати аварійну бригаду та радять звертатися до головного інженера... Жінка, яка назвалася Тетяною Іванівною, щиро співчуває, але каже, що не знає, як чинити в такій ситуації (у що повірити важко), просить залишити телефон і обіцяє передзвонити (але так і не телефонує).

Аварійна бригада прибуває доволі оперативно і в азарті перекириває у підвалі не лише гарячу, а й холодну воду (певно, щоб мешканці сповна відчули сервіс по-українськи). Уявіть: спекотного серпневого дня половина під'їзду залишилася без краплини води! Якогось іншого виходу з цієї ситуації на підприємстві не знайшли (та, власне, й не шукали). Сусіди не приховують свого обурення, а дехто готовий іти на горішній поверх вибивати двері винувату аварії. З кожним днем градус напруги зрос-

тає. Мешканці згадують незлим тихим словом не лише невдачу-сусіда, а й нас (навіщо викликали аварійку, це не по-людськи, треба було терпіти). Дехто за звичкою лає уряд, Президента і чомусь Єврокомісію з прав людини. Ми не витримуємо, відшукуємо ключі (одні на весь під'їзд), спускаємося в підвал та відкручуємо вентиль. Сусіди з полегшенням зітхають, а наша ванна кімната дуже швидко перетворюється на суцільний душ з гарячою водою й паром.

Наступний дзвінок – у ГЖЕД №2. Майстер дільниці виявилася більш обізнаною й одразу пояснює: так, подібні ситуації трапляються, й у таких випадках представники ГЖЕД та міліції зламують двері в квартирі, що затоплює мешканців. Невдовзі навіть приходять слюсар ГЖЕД, оглядає наше помешкання, але потрапити в зачинену квартиру на верхньому поверсі не може. Треба викликати міліцію!

За номером 102 жодних координат дільничного інспектора не дають і обіцяють прислати патрульних поліцейських. Ті з'являються навіть швидше, ніж аварійна бригада – двоє ввічливих молодих хлопців, котрі спершу запитують дозволу, а вже потім заходять до помешкання. Патрульні довго пояснюють, що ситуація стосується сфери цивільно-правових відносин і цитують відповідні статті Закону.

Врешті-решт радять нам скласти позов до суду. На зауваження, що ми викликали їх не для цього, відповідають: зайти без дозволу до чужого помешкання не мають права, тож зламувати двері не будуть. А якщо – надзвичайна ситуація, перепитую я. А якщо, не приведи Господь, людина померла і лежить зараз там, вибачте, гниє? А вода тече й тече з відкритого крана... Тоді, зі знанням справи зауважують хлопці, був би чутний трупний запах, а оскільки його немає – все в порядку. Представники нової поліції довго й неквапно записують мої свідчення та обіцяють передати

дільничному – щоб уже той реагував.

Того ж дня надходить SMS із текстом: «Ваша заява зареєстрована за №21641. Полтавський відділ поліції». Що тут скажеш? Сервіс, як у Європі!

На щастя, вже наступного ранку вдалося побачитися та порозумітися з горезвісним сусідом. На radoшах хотіла, було, зателефонувати в поліцію та попросити не турбуватися з приводу заяви. А потім вирішила провести невеличкий експеримент: дізнатися, коли ж на неї відреагують?

Експеримент тривав понад два тижні: з 22 серпня до 6 вересня, коли, нарешті, зателефонував дільничний. Пояснив: у нього ціла купа різних справ, тож до моєї дійшла черга лише зараз. До того ж, він так само не може зайти до чужого помешкання, як і патрульні – у них однакові права, тільки зарплати різні. А обсяги роботи в нього значно більші, тож поведінкою патрульних, які «спихнули» заяву на нього, він відверто обурювався.

Навіть подумати страшно, що могло б трапитися за два тижні не лише з квартирою, а й з усією старенькою п'ятиповерховою! Як чинити у подібних ситуаціях? Куди звертатися? І чи правомірно була відмова патрульних зайти до сусідського помешкання? Давайте розбиратися.

Статті 13 і 233 Кримінально-процесуального кодексу України (КПК) гарантують недоторканість житла. Так, у останній чітко сказано: «Ніхто не має права проникнути до житла чи іншого володіння особи до будь-якої мети, інакше як лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді, крім випадків, установлених частиною третьою цієї статті». А частина 3 пояснює: «Слідчий, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні зло-

чину». Тобто таке право надане лише слідчим (а не патрульним чи дільничним), але зверніть увагу: у статті йдеться про переслідування злочинців та проведення слідчих дій.

Водночас ст.17 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» регламентує: «У невідкладних випадках, пов'язаних з урятуванням життя людей та майна, може бути здійснено проникнення до житла та іншого володіння особи для проведення в них огляду та ліквідації аварій без отримання згоди споживача у порядку, встановленому цією статтею». І далі: «Під час здійснення несанкціонованого доступу і до повного завершення робіт, визначених частиною сьомою цієї статті, повинні бути присутні: представник виконавця/виробника, представник балансо-утримувача/управителя, органів внутрішніх справ, аварійно-ремонтної бригади та споживач з будь-якого із суміжних приміщень».

Ситуацію коментує адвокат, голова Полтавського бюро з прав людини Юрій Моторний:

– Посилання на вимоги КПК неправомірне, адже має місце аварія. Такі випадки регламентуються Законом України «Про житлово-комунальні послуги». Потерпілий повинен негайно викликати поліцію, представника ЖЕДу чи власника будинку, ОСББ, аварійну службу, а також запросити сусідів. Спочатку, згідно ст. 17-18 згаданого закону, слід спробувати домовитися з господарем. Якщо той відмовляється чи його немає вдома, закон дозволяє проникнення до квартири шляхом зламування дверей і вікон (але лише до приміщення, з якого тече вода – кухні, ванної, туалету). Представники поліції, ЖЕДу й сусіди є свідками дій. Негайно, на місці події, представником аварійної служби складається Акт, який підписують усі присутні. Оригінал лишається в аварійній службі, а ксерокопії видають усім іншим. У акті зазначають адресу, причину, спосіб добровільного втру-

лювання, місце пошкодження, вид і час ремонтних робіт.

Згадалось, як знайома лікарка розповідала про випадок, що трапився з її колегою, лікарем швидкої допомоги. Під час надання невідкладної допомоги п'яному пацієнтові той поціпав у лікаря запчастину до кардіографа – річ дуже вартісна, але абсолютно непотрібну пересічній людині. Медик не одразу помітив крадіжку, коли ж після зміни прийшов, щоб «розібратися» з пацієнтом, йому ніхто не відчинив. Зате правоохоронці відреагували миттєво: виламали двері та знайшли господаря, який солодко спав, тримаючи в обіймах крадений пристрій.

То, виходить, нашвидкуруч підготовлені поліціянти не знають законів? Чи має місце звичайнісінький «людський фактор»? Тобто спроба «відморозитися» від проблем громадян, доволіно трактуючи закони та обираючи саме ті, які більше подобаються? Чим же тоді нова поліція відрізняється від старої міліції? Хіба що високими зарплатами патрульних, на які йдуть наші з вами податки...

Зінаїда МАТЯШОВА.

ПРОФНАСТИЛ

**ПС-10, ПС-18, ПК-18, ПК-35,
НН-19 - металошифер**

**• ГЛАДКИЙ ЛИСТ
• КОМПЛЕКТУЮЧИ**

(095) 344-05-55

Рибки, чай і розуміння

У Полтаві волонтери створили та утримують центр соціально-психологічної адаптації учасників АТО

Олександра Сиротенко проводить екскурсію Ветеранським центром. Фото автора.

Нещодавно в наддніпрянському Кременчуці відкрили Центр реабілітації та адаптації учасників бойових дій, членів їхніх родин і тимчасово переміщених осіб. Він з'явився за сприяння міської влади на базі Територіального центру соціального обслуговування пенсіонерів Автозаводського району.

У Полтаві три терцентри, але жоден з них міська влада не перепрофілювала на надання соціальної та медико-реабілітаційної допомоги людям, які повернулися з війни. Утім, попри байдужість посадовців до проблем військових, Ветеранський центр соціально-психологічної адаптації учасників АТО в Полтаві все ж є. Його створили та обладнали волонтери в орендованому приміщенні на вул. Спаській, 10. Вони ж щомісяця шукають кошти на оренду, зарплату трьом працівникам центру, відрахування податків тощо.

Бажання створити центр виникло у волонтерів «Полтавського батальйону небайдужих» ще на початку 2015 року, – розповідає директорка центру Олександра Сиротенко. – Ми постійно спілкуємося з бійцями в зоні АТО, вони приходять до нас після демобілізації, тож ми бачимо настрої людей, знаємо їхні потреби. Звернулися до головного спеціаліста Державної служби у справах ветеранів війни та АТО, у недалекому минулому – добровольця батальйону «Айдар» Олександра Алієва, щоб порадитись, яким має бути заклад, що було б корисно бійцям... Невдовзі Олександр прийшов до нас із уже готовою ідеєю. І ми почали шукати приміщення, всі інші ресурси.

7 травня 2016 року Ветеранський центр соціально-психологічної адаптації учасників АТО в Полтаві врочисто відкрили. Відтоді,

розповідає О.Сиротенко, послугами закладу скористалося понад 200 жителів області – учасників АТО та їхніх родичів. Адже останні теж потребують реабілітації, хоча й не брали до рук зброю.

Зусиллями учасників АТО, волонтерів та коштом благодійників занедбане приміщення, що кілька років не використовувалося, перетворилося на затишний офіс зі свіжим ремонтом, зручними новенькими меблями, картинами на стінах і навіть... великим акваріумом у куточку релаксації. А ще тут живе пухнаста шиншила Чіп, ця лагідна тваринка чудово справляється з обов'язками «реабілітолога». У ветеранському центрі на відвідувачів чекають велика бібліотека, різноманітні спортивні тренажери і, звичайно ж, люди, готові вислухати всі проблеми, підтримати, налити чашку чаю та надати кваліфіковану консультацію.

– Ми розкажуємо, куди треба звертатись і які документи надавати, які існують пільги і як, приміром, отримати путівку на лікування, допомагаємо з пошуком роботи, – пояснює учасник АТО Сергій Мекенченко.

Окрім нього, у центрі працюють директор та ще два соціальних працівники. Решта – юристи, психологи, реабілітологи, масажист – надають допомогу як волонтери. На базі центру постійно проходять групові заняття для тих, хто повернувся із зони бойових дій, та їхніх родин. А ще Ветеранський центр соціально-психологічної адаптації учасників АТО в Полтаві став місцем проведення майстер-класів Ніколя Такюсселя – українця французького походження, відомого фахівця в області нейропсихології і психосоматики.

Зінаїда МАТЯШОВА.

Контрасти України

23 вересня – День міста Полтави. На Театральній площі – концерт, смачні страви на вибір, виставки робіт народних умільців... Ось виготовлена волонтерами з обласної філармонії «кікімора». Дорослі підходять подивитися на диковинку, діти запитують, коли спалюватимуть це опудало.

А ми з групою волонтерів тільки-но повернулися зі Сходу: возили туди бійцям допомогу. Побачений і відчутий контраст між Україною, де ми живемо, і тією Україною, яка перебуває в зоні війни, змусив мене викласти на папері свої враження. Там інші люди, інакше сприйняття навколишнього світу. Зруйновані будинки, поля у вирвах від вибухів, враз розбитий міст під Слов'янськом. Тамтешні люди в умовах війни особливого сприймають кожен прожитий день. Блокпости – це не просто патруль на дорозі, це межа, що розділяє життя на дві половини між миром та війною. На них капітально облаштовані позиції, де несуть службу озброєні чоловіки, готові в будь-яку мить при загрозі відкрити вогонь. Для мене як для професійного військового це звична ситуація, а цивільних вона змушує згрупуватися й сприймається по-іншому.

У кінцевому пункті нас зустрів командир батальйону 17 танкової бригади. Щиро зрадив гуманітарці. Розговорилися. Комбат – кадровий військовий, родом із Донецької області. Мобілізований у 2014 році. Зараз служить за контрактом. Під час розмови зауважив, що в результаті вмілих дій їм удалося відвоювати в сепаратистів 1200 кв. м сірої зони й зайняти на ній свої позиції. Командир відразу попередив, що ми знаходимося в зоні досяжності ворожого вогню, і пояснив на всякий випадок, якими мають бути наші дії.

Бійці облаштувалися на окраїні села у пристосованих для цього господарських приміщеннях не діючого нині сільгосп підприємства. Відразу

впадає в око, що живуть вони реаліями війни. На це вказує їхній побут, розпорядок чергувань, повна бойова екіпіровка. Настрій бойовий, хоча в очах читається втома. Харчуванням забезпечені, але зізнаються, що, крім традиційних каш, хочеться й чогось домашнього, солодшого. Тому були приємно вражені й задоволені подарунками від волонтерів, які комбат тут же розпорядився розділити й доставити на всі позиції бригади. А контролюють і утримують вони рубіж протяжністю майже 50 км. Тож для батальйону надзвичайно доречним став подарований автобус. До цього доводилося переміщуватися вздовж лінії оборони за будь-якої погоди на відкритому бортовому автомобілі. Ініціатором вручення автобуса став волонтер із солідним стажем, голова Чорнухинської районної організації спілки ветеранів Афганістану Олександр Расько за підтримки народного депутата України від фракції «Блок Юлії Тимошенко» «Батьківщина» Руслана Богдана. Його однопартійці передали також зимові маскхалати, чому дуже зрадив начальник розвідки. До речі, член ВО «Батьківщина» Олександр Расько вже 18-й раз віз гуманітарний вантаж на передову. Також удалося роздобути електрогенератор, за що зв'язківці міцно тиснули нам руки, а пристрій гладили, як дитину.

За словами комбата, це перший візит волонтерів саме до їхньої батальйону та ще й із такими подарунками: автобусом, генератором, предметами гігієни, домашньою випічкою від матерів загиблих побратимів та інших небайдужих людей.

Там – війна. Тут – мир. Завдяки тим, хто його для нас зберігає ціною свого життя. Поверталися зі Сходу пізно вночі. А в голові крутилися слова з пісні «Половина села гуляє, половина в землі лежить». Убережи, Боже, від такої статистики. Але байдужість людей на мирній території вражає. Друга світова була війною всього народу, а зараз, на жаль, через різні причини цього немає. Молоді здорові хлопці уникають служби, а захищають державу 40-річні сімейні чоловіки. Переконали: найменше, що може зробити кожен із нас для підтримки і підняття бойового духу бійців, – цінувати їх і допомагати волонтерам, хто чим може.

Іван ПЕТРЕНКО.

Олександр Расько передає подарунки військовим.

Завдяки ПриватБанку підтримка підприємництва стає реальністю

Запашна випічка, яку ви залюбки купуєте в привітної продавчині кіоску, затишне кафе чи перукарня на сусідній вулиці, невеличкий магазинчик, повз який проходите щодня, майстерня, яку відкрив ваш сусід...

Чи задумувалися ви коли-небудь, що все це і є малий бізнес, про підтримку якого без упину говорять чиновники, і який, не отримуючи тієї підтримки, все ж примудряється якось виживати, робить наше життя комфортнішим, і до того ж сплачує податки та наповнює бюджет?

Держава мала б повернутися обличчям до підприємців, запровадити для новачків «податкові канікули» чи надати інші преференції. Та, на жаль, у нашій країні все відбувається з точністю до навпаки: серед причин, які не дозволяють розширювати власну справу, представники малого й середнього бізнесу називають високі податки й відсутність коштів.

Коли держава не виконує покладених

Наталія Сакало. Фото автора.

на неї функцій, їх в Україні перебирають на себе активні громадяни, волонтерські організації, соціально відповідальний бізнес. Цього разу на допомогу малому й середньому бізнесу прийшов ПриватБанк. Про національну програму розвитку підприємництва та створення нових робочих місць у приватному бізнесі під назвою «Країна успішного бізнесу» розмовляємо з керівником напрямку кредитування юридичних осіб Полтавського ГРУ ПриватБанк Наталією Сакало.

– Наталю, «Країна успішного бізнесу» декларує перетворення України в успішну, процвітаючу країну та створення мільйона нових

робочих місць за два роки. Це – доволі амбітна заява. Наскільки вона реальна?

– Ми виходимо з того, що розвиток підприємництва – одна з основних умов виходу України з кризи. А тому й запустили програму справжньої, а не формальної підтримки бізнесу. ПриватБанк розробив інтернет-портал «КУБ» (www.kub.pb.ua), на якому підприємці-початківці можуть зареєструватися та отримати необхідні знання, консультації й кредити на розвиток справи. Чи не вперше фраза «Підтримка підприємництва» набуває в Україні свого реального змісту. Лише у нас на Полтавщині завдяки програмі, яка стартувала навесні, профінансовано 114 проектів на суму 11,4 млн грн. Принагідно зазначу, що наша область доволі активно долучилася до проекту, ми посідаємо четверте місце в Україні – попереду нас лише Київська, Харківська і Дніпропетровська обл.

– Як усі продукти, створені ПриватБанком, умови кредитування прості й зрозумілі, а сама процедура надання та погашення кредиту цілком прозора й відображається на сайті. Чи не боїтеся, що охочі отримати кредити буде надто багато й коштів не вистачить?

– ПриватБанк виступає скоріше посередником, а справжніми інвесторами є прості українці, які відкривають у бан-

ку депозитні вклади. Кожен вкладник може вибрати на сайті конкретний проект, який вважає цікавим і перспективним, та інвестувати в нього свої кошти. При цьому ставка за депозитом буде на 5% вища, ніж за стандартними договорами.

– А якщо раптом позичальник не поверне кредит?

– Власник депозиту не несе жодних ризиків! Він щомісяця гарантовано отримує ту суму, яка зазначена в договорі. Малоімовірно, що позичальник прострочить погашення боргу, тому що попередньо банк дуже ретельно перевіряє позичальників та їхній бізнес і проводить оцінку ризиків.

– У які проекти українці охочіше інвестують свої кошти?

– Ми пропонуємо просте й зрозуміле: це не бізнес мільйонерів, яких пересічні громадяни у повсякденному житті не бачать і з якими не спілкуються, це конкретна справа ваших сусідів, друзів, знайомих, яку ви помічаєте щодня: кафе, крамничка, шиномонтаж, пилорама. Як правило, власники депозитів обирають свій, місцевий бізнес, і це логічно: кожна людина зацікавлена передусім у розвитку того регіону, де вона мешкає.

– А на які потреби підприємці найчастіше беруть кредити?

– Це розширення власної справи,

відкриття магазинів, кафе, СТО, пилорами, лікарень. Приміром, Тетяна Козер з м. Гадяч вже кілька років випікає дуже смачний хліб та кондитерські вироби. Її продукція користується великим попитом у райцентрі. Підприємець вирішила розширити виробництво й організувати доставку випічки за онлайн-замовленням, а для цього – придбати нове обладнання та автомобіль. Ось на ці потреби й спрямувала кредитні кошти. На знак вдячності Тетяна Козер гарантовано надає 10% знижку тим гадячанам, які її підтримали.

Наостанок зазначу, що займатися бізнесом в Україні завжди було не просто, а в наш час – і поготів. Люди, котрі наважилися розпочати власну справу – передусім самодостатні особистості: ініціативні, творчі, незалежні, наполегливі. Вони працюють самі, забезпечуючи достаток своїм родинам, та ще й створюють нові робочі місця, даючи заробіток іншим. І, звичайно ж, наповнюють казну податками. І саме ці люди перетворюють Україну на успішну країну. Підтримуючи їх, ПриватБанк діє не лише як фінансова установа, а й як ініціатор соціальних змін.

– Дякую за розмову.

Розмовляла Катерина ДИКАНЬ.

Усі хвороби – від нервів

Крилатий латинський вислів: «У здоровому тілі – здоровий дух» можна (і треба) переінакшити: «Здоровий дух – здорове тіло». Іншими словами, ми самі своїми думками й поведінкою провокуємо різноманітні захворювання.

Останнім часом у медицині навіть з'явився окремий напрямок – психосоматика. Він досліджує вплив наших емоцій, страхів, психологічних блоків на стан здоров'я. Доведено, що внутрішні переживання перевтілюються у фізичний біль.

Що ж можуть розповісти наші хворі місця?

Голова. Частий і постійний головний біль провокує велика кількість інформації або роздумів з якогось приводу, а також пригнічення емоцій. Ця проблема свідчить про низьку самооцінку і страх, внутрішні закиди і про те, що людина ховає все в собі.

Волосся. Раннє посивіння, облісіння, випадіння волосся тощо – індикатор стресу, безпорадності й відчаю. Волосся, особливо у жінок, – символ життєвої енергії. Проблеми можуть виникати, якщо людина живе в постійній напрузі й страху, не вірить у себе. Іноді хвороби волосся можуть виникати як відповідь на велике его, гординю й невідому образу на Бога.

Шия з'єднує розум (голову) з почуттями (тілом) і слугує своєрідним містком між духовним і матеріальним. Хвороби шиї говорять про відсутність гнучкості: людина боїться повернутися, щоб почути правду за спиною, ігнорує ситуацію замість того, щоб у ній розібратися. Спробуйте кивнути ствердно чи негативно помотати головою. Це покаже, у чому у вас труднощі: говорити «Так» або «Ні».

Очі. Короткозорість – відсутність далекоглядності, страх перед майбутнім і небажання дивитися далі свого носа. Далекозорість – нездатність жити сьогоднішнім днем. Людина з

далекозорістю занадто довго думає, перш ніж наважитися на якийсь крок, не може побачити ситуацію в цілому. Дальтонізм свідчить, що людина не сприймає радощів у житті. Глаукома – людина страждає з приводу минулого, не здатна пробачити й відпустити його.

Зуби болять у людей нерішучих, які бояться аналізувати життєві ситуації та приймати рішення. Проблеми з жувальними зубами свідчать, що ви не можете впливати на обставини, при цьому верхні бокові зуби відповідають за прийняття рішень, а нижні – за здатність відповідати за свої рішення. Зліва – приватне, праворуч – соціальне. Існує думка, що проблеми з лівою стороною тіла фіксують проблеми у спілкуванні з матір'ю, з правою ж – із батьком.

Рот. Хвороби ротової порожнини (наприклад, стоматит) провокує образа, що роз'їдає душу, а також несприйняття нових ідей.

Губи – відображення нашої чуттєвої природи. Залежно від внутрішніх проблем на них можуть відобразитися такі недуги:

- тріщини – людина розривається від протилежних почуттів;
- кусання губ – самопокарання за виявлену чуттєвість;
- герпес – те ж, що й кусання, але в серйознішій формі.

Спина символізує опору життя. Проблеми зі спиною говорять про відсутність моральної підтримки. Людина вважає, що її не люблять або змушена приховувати свою власну любов. Якщо людина втрачає рухливість, значить, вона не може виявляти любов до ін-

ших. Якщо зліва – до близьких, якщо справа – до світу.

Поперек – це конфлікт. Почуття провини. Увага прикута до того, що в минулому. Низ спиною пов'язаний з матеріальними благами, грошми, партнером, будинком, дітьми, роботою тощо. Людина хоче володіти чимось, щоб відчувати себе впевненіше, але не наважується зізнатися в цьому ні собі, ні іншим.

Суглоби. Бурсит – результат пригніченого гніву. Людина прагне до досконалості в усьому, навіть у дрібницях. Вона не дозволяє собі проявляти гнів, і він накопичується в суглобах. Артрит – переконання, що тебе не люблять. Люди, які страждають на артрит, як правило, дуже «правильні», для яких слово «треба» – понад усе. Вони буквально ламають себе через коліно. Проблеми з колінами – упертість, гординя, пригнічений страх і небажання поступатися. Часті вивихи кінцівок говорять про те, що людина дозволяє маніпулювати собою.

Зайва вага. Найчастіше тіло тримає зайве, щоб захиститися від зовнішніх впливів. Людина занадто беззахисна перед соціумом, перед життям у цілому. Люди із зайвою вагою в дитинстві або підлітковому віці часто зазнавали багато принижень, глузувань і образ на свою адресу.

Гомілки. Проблеми з гомілками говорять про конфлікти життєвих принципів – можливо, крах ідеалів, а можливо, прагнення чогось, що суперечить моральним закладам. Біль у гомілці перешкоджає руху вперед, тож пов'язана з нашим ставленням до майбутнього і

нашою здатністю рухатися по життю.

Шлунок. Гастрит часто виникає (і це підтверджують лікарі) на ґрунті переживань і нервової напруги. Проблеми зі шлунком говорять, що вам не вистачає визначеності, заважає почуття без-

виході і приреченості. Виразка шлунка – результат страху й незахищеності, а також роздратування, яке не знайшло виходу. Якби хворі висловлювалися, то уникнули б виразки.

За матеріалами marketium.ru

Більш ніж 20 000 успішних операцій

IRIS Офтальмологічний центр

- За допомогою новітнього лазерного обладнання вам поставлять точний діагноз і призначать ефективне лікування.
- Видалення катаракти з імплантацією штучного кришталіка виконується за декілька хвилин без болю та уколів за унікальною запатентованою технологією.

Діють знижки на всі послуги

Не зволікайте – і вам повернуть зір.

Наш досвід, технології і обладнання – запорука якісної діагностики й лікування.

м. Полтава, вул. Миколи Дмитрієва (колишня Володарського), 6-д (біля Полтавської центральної районної лікарні)
тел.: (0532) 69-71-70; (066) 197-30-31.

САМОЛІКУВАННЯ ШКОДИТЬ ВАШОМУ ЗДОРОВ'Ю!

Моркви багато не буває

Певно, знатні кулінари будуть шоковані, та коли готують плов, суп, борщ тощо, то кладуть моркви вдвічі-втричі більше, ніж передбачено рецептурою. Переконана, що цей овоч страви не зіпсує, навпаки, додасть їй неповторного смаку.

Морква – смачний і дуже корисний овоч, багатий на вітаміни А (ретинол), С (аскорбінова кислота), В₆ (піридоксин), РР (нікотинамід) та інші. Щоб сформувати рівні й красиві зуби, стоматологі радять дітям гризти сиру моркву. Водночас слід мати на увазі, що варена морква набагато корисніша – хоча в ній залишається менше вітамінів, та вони краще засвоюються. Ще одна умова споживання моркви – наявність будь-

якого жиру, інакше організм не засвоїть вітамін А.

Урожай моркви напряму залежить від погодних умов: чим більше дощових днів, тим водянистішою буде морква й, відповідно, швидше зіпсується. Морква дуже любить сонце, тож за його відсутності плоди виростуть блідими і маленькими. Про підготовку ґрунту, насіння та інші секрети вирощування цієї культури ми розповімо в одному з наступних номерів. Сьогодні ж поговоримо про те, як без втрат зберегти вирощене.

Перед закладкою моркви у погріб місце, де вона буде зберігатися, обов'язково слід обробити спеціальними дезінфікуючими речовинами. Це захистить зібраний урожай від різних бактерій. Далі на майданчик, де зберігатиметься морква, насипте шар піску товщиною близько 5 см. Його теж бажано обробити дезінфікуючим розчином, а потім просушити. Принаймні, хоча б заздалегідь просушіть пісок на сонці. Не укладайте коренеплоди над-

то щільно – вони не повинні стикатися. Зверху шар моркви знову засипте піском, покладіть новий шар моркви, його теж присипте піском. Створений таким чином бурт повинен звужуватися догори й мати висоту 0,5-0,6 м.

Зберігати моркву можна й на спеціальних стелажах, при цьому нижня полиця має бути на висоті 1 м від підлоги, а сам стелаж не повинен дотикатися до стіни.

Щоб істотно збільшити термін зберігання моркви, доведеться попрацювати. Спочатку готують глиняну бовтанку не надто густої консистенції. Потім кожен коренеплід умочують в неї та чекають, коли глина підсохне, утворивши шаралупу, яка оберігатиме коренеплід від вогкості й різних бактерій аж до нового врожаю.

СМАКОТА

Морквяний торт

Для цього смачного, дуже простого у приготуванні й надзвичайно вітамінного торта, що має приємний жовтувато-рожевий колір, знадобляться: 1,5 склянка натертої на дрібній тертушці соковитої моркви, 1 склянка цукру, 3 жовтки, 3 склянки борошна, 1 ч. л. соди, погашеної оцтом.

Усі інгредієнти змішуємо, у кінці додаємо соду, заливаємо тісто у форму й випікаємо при температурі 180° 40-50 хв. Коли корж охолоне, розрізаємо на 2 частини й змазуємо кремом.

Підійде будь-який крем. Економ-варіант – сметана з цукром (1:1). Для вродливих подій пропонуємо лимонно-масляний крем. Варимо 3 стол. ложки манки у 2 склянках молока, охолоджуємо.

Тим часом збиваємо 200 г масла й 1 склянку цукру. Натираємо на дрібній тертушці 1,5-2 лимони, усе змішуємо, збиваємо до густої однорідної маси. Змащуємо цим ніжним кремом коржі.

Підготувала Дарина Солодка.

ТОВ «Полтава-Насіння»

РЕАЛІЗУЄ ВИСОКОЯКІСНЕ, ВІДКАЛІБРОВАНЕ НАСІННЯ СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ КРАЩИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗАРУБІЖНОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

- Озима пшениця: Спасівка – еліта, 1 репродукція; Сотниця – еліта; Орійка – еліта, 1 репродукція; Голубка Одеська – еліта; Єсаул – 1 репродукція; Косоч – еліта
- Кукурудза
- Соняшник
- Соя
- Горіх
- Ярий ячмінь

м. Полтава, вул. Міщенка, 2. Тел: (053222) 2-17-65; 7-05-93; (067) 531-66-28. E-mail: poltavanasinnya@ukr.net

Наше насіння – це висока врожайність та якість

ФЕДЕРАЦІЯ АЙКІДО ТА БУДО ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

“МОТОКУКАЙ” 合気道

Айкідо • Дзюдо
Тайґо • Тайґяцу
Дзюґяцу • Грейсідара

Дитячі групи від 6 років. Вік необмежений

тел.: 066 576 70 69, 067 251 69 09

ЦЕНТР ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ «ПРЕЦЕДЕНТЪ»

що знаходиться за адресою: м. Полтава, вул. Пушкіна, 53
запрошує на юридичне обслуговування представництво Вашої фінансової установи в місті Полтава

До переліку наших послуг входять:

- успішні та письмові юридичні консультації;
- перевірка, складання та правова аналіз юридичної документації, установчих документів, договорів тощо;
- представництво інтересів в органах державної влади, місцевого самоврядування та судів по цивільних, господарських, адміністративних, кримінальних справах;
- співпраця на рішення та бездіяльність правоохоронних органів (поліція, прокуратура, СБУ тощо);
- у разі потреби залучення органів поліції та прокуратури на свою користь;
- вигребування грошових коштів унаслідок протиправних дій третіх осіб;
- юридичний супровід під час проведення перевірок правоохоронних та контролюючих органів;
- представництво на переговорах з партнерами, підготовка документів.

Цей перелік не є вичерпним.

Послугами нашого Центру вже користуються українські представництва міжнародних японських та німецьких підприємств, виробників сільськогосподарської продукції, суб'єкти надання права інтелектуальної власності та інші.

Тел. 0958272447

Англійська
Іспанська
Французька
Німецька
Математика
Українська

Підготовка до школи

- Висококваліфіковані викладачі
- Підготовка до ЗНО, TOEFL, IELTS, DAF
- Розмовний клуб з носіями мови
- Експрес-курс для дорослих (3 місяці)
- Семінари та тренінги для викладачів

Освітній центр «ЛІГА ЗНАНЬ»
POLTAVA SCHOOL OF ENGLISH
м. Полтава, вул. Шевченка, 44, 3 пов.
www.pselenglish.com.ua
(0532) 508-204, 095-305-45-03,
063-843-18-33, 096-813-78-08.

Навіть доручення голови ОДА не змусило поліцію провести слідчі дії

Статистика свідчить про невинне зростання кількості злочинів у сфері землекористування. Непорядні, м'яко кажучи, орендарі, користуючись правовою неграмотністю людей, котрі за десятиліття каторжної праці в колгоспах тільки й заробили, що по 3-5 гектарів земельного паю, різними юридичними викрутасами намагаються цю землю забрати в них назавжди, сплачуючи копійки орендної плати або й зовсім нічого.

Та найогидніше, коли сів, ростив, плекав урожай і вкладав кошти один, а зовсім інший заганяє на поле комбайн, скошує й хутко зникає в невідомому напрямку...

Фермер потрапив у лікарню

Чимало подібних фактів і на Полтавщині. Ось, мабуть, найсвіжіший. Голова асоціації фермерів Машівського району Віктор Герасименко збирався косити сою. Щоб не продавати збіжжя прямо з поля за безцінь, а притримати до зими чи весни, коли ціни вищі, планував зберігати її в сараї площею 640 квадратних метрів, який торік придбав у Селешині. Яким же було його здивування й обурення, коли 27 вересня він виявив, що хтось змінив замки на дверях стодоли й зсіпав туди свою сою.

— Цим «хтось», — каже пан Віктор, — виявився Анатолій Лаврентєв. Я викликав поліцейських з Машівського райвідділку, а вони сказали мені, що це, на їхню думку, не кримінал, а цивільно-правові стосунки, тож щоб я звертався до суду... Немає в Машівському районі української влади; реальний «господар» району такий собі Прокопенко, який підім'яв під себе всі державні й правоохоронні органи. І Лаврентєв серед тих, хто входить в коло найближчих до Прокопенка. Не закон діє, на жаль, а право сильнішого й нахабнішого.

29 вересня Віктор Герасименко разом із зятем біля свого зернохвища застали бригаду рейдерів, яка їх жорстоко побила. Травмований фермер потрапив до лікарні з гематомами та вивихом руки.

Чи не тому злочинці не тільки заволоділи майном Герасименка, а й вдалися до фізичної розправи над ним, що відчують свою повну безкарність і потурання з боку нібито реформованої поліції?!

Василь Васюта показує документи про захоплення господарства.

Ще й рахунок виставили

Інший, не менш дикий випадок уперше прозвучав на обласній нараді фермерів під головуванням голови Полтавської ОДА Валерія Головка ще 8 липня ц.р. Фермерське господарство доктора сільськогосподарських наук 75-річного Василя Васюти в селі Миколаївка Полтавського району захопив приватний підприємець з с. Калашники Олександр Олександрович Степенко.

— Олександр Степенко-молодший тільки підписував папери, — уточнює Василь Михайлович, — а справжнім автором і керівником цієї земельної авантюри є його батько — Олександр Іванович Степенко, виконавчий директор ТОВ «Добробут» з с.Кованчик. Останній є рідним братом экс-нардепа Василя Степенка, людини досить відомої й впливової на Полтавщині, а особливо в Полтавському районі.

Користуючись складним становищем Василя Васюти (безсовісний партнер «нагрів» старенького майже на півмільйона гривень), О.І.Степенко запропонував свою «допомогу» в обробітку 93,4 га землі й змусив Васюту підписати кабаль-

ний договір. — У 2015 році, — розповідає колишній провідний фахівець Інституту садівництва НААН України Василь Васюта, — Степенки без мого дозволу засіяли всі вільні площі соняшником, сплюндрувавши гербіцидами землі органічного землеробства на багато років наперед. Мало того, що весь урожай до зернини забрали собі, так ще й через суд виставили мені рахунок на 814 тисяч гривень нібито понесених ними витрат на вирощення соняшнику та плодоягідної продукції. І Господарський суд Полтавської області задовольнив позов О.О.Степенка: в Полтаві у Степенків все куплено і все схоплено. Тільки в Харківському апеляційному господарському суді у червні 2016 року мені вдалося знайти справедливість: скасували рішення полтавського господарського й відмовили О.О.Степенку у задоволенні його позовних вимог.

Поліція підтримує рейдерів

Навесні цього року Степенки переорали 6 гектарів плодоносно-

сортової суниці, чим нанесли фермеру мільйонні збитки, а всі вільні землі без згоди В.Васюти засіяли кукурудзою, при цьому витягнувши із землі й знищивши 10 кілометрів шлангів для крапельного зрошування. А найгірше Степенками охорона не допускала фермера не лише виконувати роботи по догляду за ягідником і садом, а навіть заходити на його земельну ділянку. Як наслідок, шкідники й хвороби знищили врожай плодівих культур, була зірвана програма вирощування безвірусного садового матеріалу.

Не повернув О.О.Степенко Василю Михайловичу й трактор з оприскувачем.

Поліція Полтавського району за цими фактами навіть не порушила кримінального провадження, відверто займаючи бік зловмисників і по суті стаючи співучасником рейдерського захоплення. І тільки після скарг «нагору» відомості були внесені до ЄРДР.

Однак фермеру від того ніскільки не легше, адже ніяких слідчих дій, не кажучи про передачу справи до суду для притягнення винних у такому варварстві, поліція не здійснює! Навіть після конкретного доручення голови Полтавської ОДА В.Головка на засіданні Координаційної ради з питань розвитку фермерства заступники начальника Головного управління Національної поліції — за два тижні доповісти про результати розслідування — жодних результатів. Хоча вже минуло майже три місяці від дати доручення губернатора й півроку з часу скоєння протиправних дій.

Василь Михайлович вважає себе жертвою організованого шахрайсько-кримінального олігархічного клану, напрума пов'язаного з попередньою та нинішньою владою.

Якщо вже таке ставлення до відомого вченого, члена спеціалізованої комісії Кабінету Міністрів України з присудження вчених ступенів кандидатів і докторів сільськогосподарських наук у галузі плідництва, то що казати про «простих смертних» фермерів?

І чи варто після такої бездіяльності силовиків дивуватися катастрофічно низькій довірі населення до влади?!

Голова Асоціації фермерів та приватних землевласників «Відродження Полтавщини» Віктор Галич стверджує, що саме повсюдне «кришуння» правоохоронними органами рейдерів змушує фермерів по всій Україні створювати загони самооборони та озброюватися вогнепальною зброєю.

Людмила СТЕЛЬМАХ (Кучеренко), президент Полтавського обласного медіа-клубу.

Пішов з життя Олександр Васильович Кулик

2 жовтня після тяжкої і тривалої хвороби закінчив свій земний шлях Олександр Васильович Кулик — відомий журналіст-правознавець, колишній народний депутат України, засновник і головний редактор газети «Полтавська думка», член Національної спілки журналістів України. Не стало не просто відомої людини — полтавці втратили справжнього патріота свого міста, своєї батьківщини, непримиримого борця з чиновницьким і міліцейським свавіллям, за утвердження справедливості й законності.

Мені випало щастя кілька років працювати пліч-о-пліч з цією непересічною особистістю: спочатку — в міській комунальній газеті «Полтавський вісник», яку О.В. Кулик очолював з 1990 до 1994 р.р., а останні чотири роки — в обласній незалежній газеті «Полтавська думка», яку він створив у 1994 році.

...Він терпіти не міг фальші, лицемірства й брехні, був прямим і щирим, інколи — по-дитячому наївним. Коли ж ішлося про порушення законності, О.В. Кулик без зайвих роздумів рішуче та сміливо вступав у бій. Він провів сотні журналістських розслідувань, допоміг утвердитися в своїх правах тисячам громадян, витягнув з тюрем ні в чому не винних людей, на яких правоохоронці «повісили» чужі злочини. Йому не раз погрозували розправою, різали шини і били скло в його автівок... Саме за безстрашність у журналістській діяльності Спілка офіцерів України нагородила О.В. Кулика своєю найвищою нагородою — Хрестом «За мужність».

Особисто для мене Олександр Кулик став першим Учителем і наставником на творчій журналістській ниві, прикладом для наслідування й захоплення. Немоżliво передати словами той потужний потік позитивної енергії, яку випромінював Олександр Васильович! Спортивний, підтягнутий, він завжди кудись поспішав, був сповнений різноманітних творчих планів, які буквально фонтанували з нього. Слова «честь» і «совість» були для нього не якимось порожнім звуком або журналістським штампом — він повсякчас наповнював їх конкретним змістом, своєю роботою. Він поспішав працювати, щоб допомагати людям. І в цьому бачив сенс свого життя.

Тож низький Вам уклін, шановний Олександр Васильовичу, й земля пухом! Вічна пам'ять про громадського діяча й патріота, про мужнього й просто порядну людину.

Зінаїда МАТЯШОВА.

ДАТА ВАШОГО НАРОДЖЕННЯ МОЖЕ ЗРОБИТИ ВАС БАГАТИМ!

Ми розшукуємо **Парамиця 38-ї Паравої армії, щоб вручити Вам Сувенір:**

360 000 ГРИВЕНЬ!

За 5 років було проведено 38 аукціонів і вручено більше 13 000 000 гривень. І сьогодні ми розшукуємо нашого 38-го Парамицю і єдиного власника Сувеніра. Можливо, це Ви? Перевірте просто зараз:

- Визначте дату Вашого народження та додайте до нього номер армії паравої армії (38).
- До отриманого числа додайте рік, якого Ви досягли (додайте рік у 2016 році та відніміть рік проведення паравої армії (2016). Результат повинен бути 14 000.
- УВАГА! Якщо у Вас вийшло 360 000 — вітаємо! Ви — парамиця!**

Швидше зателефонуйте й отримайте 360 000 гривень!

0-800-50-55-48

Ваша перша сума грошей — це гроші, які ми віддаємо Вам за право бути парамицею. Це гроші, які ми віддаємо Вам за право бути парамицею. Це гроші, які ми віддаємо Вам за право бути парамицею.

ЦЕМЕНТ
Кривий Ріг Волинь

ПЦ-400 ЗАВОДСЬКЕ
ПЦ-500 ФАСУВАННЯ

т./ф. (0532) 61-21-94,
(050) 804-96-40, (097) 084-84-93
Вагонні норми: (067) 53-90-260

Усі види ремонту й покриття дахів
Внутрішні роботи
Виготовлення парканів

56-67-34, 066-532-24-23,
067-176-11-81

Нарколог вищої категорії з 26-річним стажем

виведе із залежності до хворого

Лікування від алкоголізму, наркоманії, тютюнопаління

Учасники АТО консультація безкоштовно
Анонімність гарантовано

050-305-33-84, 067-272-93-95, 59-41-72

Власенко Г.В.

ПАТ «ПОЛТАВАПЛЕМСЕРВІС»
ПОСТІЙНО РЕАЛІЗУЄ:

- плеврічних поросят великої білої породи англійської й м'ясної селекції та помісі F1: «велика біла + доррок», «велика біла + червоно-білоголова», «велика біла + пітсен». Жива вага поросят від 7 кг і більше. Ціна договірна.
- свинок породи велика біла, доррок, пітсен, ландраб та інші, які збільшують вваді м'якості до 23%.

СВИНО-СВАРИНІ ЦІЛІ ГОСПОДАРІ ЗАПРЯЖЕНІ ДО СПИВІТІ!

Наша адреса: вул.Будки 33, м.Полтава Полтавської обл.
Тел: (067) 302-34-28, (067) 332-43-35, (096) 080-08-87, (066) 42-19-20

28 вересня відзначив день народження Валерій Ілліч Капленко – депутат Полтавської обласної ради п'ятох(!) скликань, заслужений працівник сільського господарства України, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня, генеральний директор СТОВ «Воскобійники», що у Шишацькому районі.

Валерію Іллічу був лише 31 рік, коли він у 1984 році очолив колгосп «Шлях до комунізму». Відтоді він, наче капітан, сміливо і впевнено веде корабель нашого господарства повз різноманітні підводні рифи та не дозволяє сідати на міліну. Сьогодні СТОВ «Воскобійники» – одне з найуспішніших аграрних підприємств області, за що ми щиро вдячні нашому керівнику. Зичимо Вам, шановний Валерію Іллічу, міцного здоров'я, особистого щастя, невичерпної енергії та наснаги у всіх добрих справах. Хай у Вашому домі завжди панують мир і злагода, у серці – доброта, а у справах – мудрість та виваженість.

Колектив СТОВ «Воскобійники».

9 жовтня – Всесвітній день пошти. Редакція «Панорами Полтавщини» щиро вітає всіх працівників Полтавської дирекції УДПЗ «Укрпошта» з професійним святом!

Сьогодні для багатьох літніх людей, особливо у сільській місцевості, працівники пошти – чи не єдине джерело інформації, доброї звістки та привітного слова. За будь-якої погоди поштовики доставляють людям листи, газети, пенсії, ліки та найнеобхідніші товари. Щоб донести усе це безпосередньо до споживача, листоноші невтомно долають по кілька кілометрів бездоріжжя. При цьому вони, певно, навіть не задумуються, що не лише скорочують відстані між людьми, а й несуть радість спілкування, сприяють об'єднанню людських сердець і долі. І саме завдяки працівникам пошти доходить до полтавців інформація, оприлюднена на сторінках «Панорами Полтавщини».

Шановні наші партнери-поштовики! Нехай доля завжди посміється вам та дарує здоров'я, щастя й впевненість у майбутньому. Нехай вісточки, які ви приносите полтавцям, будуть лише радісними. Бажаємо вам благополуччя, достатку та наснаги у вашій нелегкій праці.

ТОЧНІШЕ НЕ СКАЖЕШ

«Усі великі вже померли, і мені щось нездужається...»

Перлини Михайла Жванецького

Життя як роля: клавіша біла, клавіша чорна... кришка.

Багато хороших людей на світі. Але на тому світі їх ще більше...

Ніщо так не ранило людину, як скалки власного щастя.

У житті завжди є місце подвигу. Треба тільки бути подалі від цього місця.

Костюм Єви їй дуже пасує, тільки де-не-де треба вшити і дещо підтягнути.

Мало знайти своє місце в житті, треба знайти його першим.

Якщо людина знає, чого вона хоче, значить, вона або багато знає, або мало хоче.

Усі люди – брати, але не всі по-розуму.

Народжений повзати скрізь пролізе. Усі великі вже померли, і мені щось нездужається...

Якщо вам довго не телефонують родичі або друзі, значить, у них усе гаразд.

Деякі виглядають хоробрими, бо бояться втекти.

Поки сім разів відміряєш, інші вже відіржуть.

У одних обидві півкулі захищені черепом, у інших – штаньми.

Краще обід без апетиту, ніж апетит без обіду.

Краще маленький доллар, ніж велике спасибі.

3 питань розміщення поздоровлень та реклами звертайтеся за тел.: 69-02-69, 098 709-89-01, 099-0210-359.

Ось як потрібно економити

Картоплю називають «другим хлібом». Справді, найрізноманітніші страви з цього овоча посідають чільне місце в харчуванні українців. Та чи знаєте ви, що картопля – це ще й неабияке джерело енергії? Йдеться не про кляті кілокалорії, які після смачного обіду відкладаються у нас на животі й боках, а про енергію, що живить струмом наші оселі. Так, так, з картоплі ви-

ходить відмінна батарейка, що може підтримувати LED лампочку – увага! – до 40 днів!

Уже у XIX ст. було відомо, що картопляна бульба може слугувати за електрод і змусити лампочку світитися. Та облиште вкручувати лампочку в бульбу! Рослина може бути лише провідником для електронів, що рухаються між мідною і цинковою пластинами. Зазвичай

однієї картоплини було достатньо, щоб лампочка світилася до двох днів. Але у 2010 році вчені Єврейського універси-

тету в Єрусалимі здійснили справжню революцію в області картопляної електроенергії. Вони збільшили продуктивність батарейки в кілька десятків разів, усього лише... зваривши картоплю!

Дослідники стверджують: така картопляна батарейка виробляє електроенергію, що майже в 50 разів дешевша за звичну. А все, що потрібно для виготовлення акумулятора – двійко електродів, зажим і, власне, лампочка.

За матеріалами marketium.ru

СПОРТ

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА СТЕПАНЮКА. ЗМАГАЮТЬСЯ ДІТИ

9-11 вересня у Полтаві відбувся І обласний дитячий турнір з шашок пам'яті Володимира Степанюка.

Три роки тому Володимир Петрович ініціював проведення дитячого шахового турніру пам'яті Тараса Шевченка. З невідомих причин багато керівників дитячих закладів м. Полтава доволі скептично сприйняли цю ідею й відмовилися допомагати. На щастя, нас підтримали Лариса Іванівна Митрофанова, директор Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного, й Іван Данилович Кузьмінський, дитячий тренер з шашок. Саме його "бійці" і стали учасниками турніру, отримавши насолоду від гри та подарунків від спонсорів.

Ми раділи й вірили, що захід стане традиційним. Та

3 червня 2014 року Володимир Степанюк помер. Біль за Україну, події в Криму зробили свою чорну справу. Чесне серце відданого патріота своєї Батьківщини перестало битися. Шаховий турнір ми проводили вже без В.Степанюка, але вирішили назвати змагання його іменем.

Цього року турнір набув обласного статусу: у ньому брали участь шахкісти з Розсошинської гімназії та с. Мачужи (Полтавський район), а також брат і сестра Віта та Юля Коляндри (сміт. Чутове). Змагання перетворилися на справжнє свято за участю Білої й Чорної Шахових Королев, які розповіли учасникам про виникнення гри та цікаві факти з історії шашок.

Роман КОТЛЯР.

СМІХОПАНОРАМА

Перелік смертних гріхів якось підозріло скидається на перелік моїх планів на вихідні...

– Мам, у мене дві новини. Одна гарна, друга – погана.

– Почни з гарної.

– Я більше так не буду.

– Любий, я не здала на права.

– А що завалила? Теорію?

– Інспектора, дерево і двох бомжів.

П'ять разів з музею було викрадено «Чорний квадрат» Малевича... І п'ять разів сторожу дяді Васи вдалося відновлювати картину до світанку.

У чоловіка виявили цукровий діабет. Лікар дає рекомендації: – Не можна солодкого, картоплі, вермішелі...

– А сексом займатися можна?

– Можна, але лише з дружиною.

– А з коханкою?

– Це вже солодке.

Сканворд надано журналом «Українські кросворди». Передплатний індекс 98552. Includes a crossword puzzle grid and logo.

Advertisement for 'Fespa' travel agency with contact info and tour packages.

Advertisement for a medical procedure to help a girl named Albin, including contact info for a clinic.

Advertisement for Junior Bank (ЮніорБанк чекає на школярів) with details about financial education programs.

Advertisement for the newspaper 'Panorama Poltavshchyny' (Панорама Полтавщини) with subscription and contact information.